

Jegyzőkönyv

Fölvétetett a Budapest XI. ker. József Attila gimnázium tantestületének 1957. április 1-én tartott nevelési értekezletéről.

Jelen vannak az igazgató elnökletével a testület tagjai, kivéve Szabó János testnevelőtanárt, aki hivatalból külföldön tartózkodik, Dobossy Tibort, aki a tanulószobai felügyeletet látja el.

Elnök üdvözli a testület tagjait, és felkéri Laky Pétert, a II. d osztály főnökét, tartsa meg vitaindító előadását.

Laky Péter a mellékelt előadás bemutatása után megköszöni a testület szíves türelmét és kéri a hozzászólásokat.

Hozzászólások:

Szabó Dezső: Hiányként állapítja meg, hogy az érdekes és értékes előadás csak az osztálykereten belül foglalkozott a közösségi nevelés kérdésével és csak az iskola és otthon közötti ellentétekre utalva tett említést a közösségi nevelés egyéb feladatairól. – Az iskolai nevelés egyik feladata az egyes családok közötti, valamint az iskola és szülői ház közötti különbségek, ellentétek feloldásában rejlik. Ennek legjobb eszköze a tervszerű családlátogatás. – Az osztályközösségen belül ki kell az egész iskola közösségét is alakítanunk, mert ezzel készítjük elő a tanulókat arra, hogy az életbe kilépve a még nagyobb emberi közösségbe megfelelően be tudjanak illeszkedni. Az iskolai közösség kialakítása pedig nagy mértékben függ a tantestület harmonikus közösségétől. - Továbbá megfelelő pedagógiai érzékkel is nagy munkát jelent, hogy az I. osztályos tanulókból, akik kisebb-nagyobb számban különböző iskolákból kerültek egy osztályba, jó szellemű közösséget alakítson ki az osztályfőnök és a vele együtt tanító tanárok kisebb közössége. A módszerekről várja a kartársak hozzászólásait.

Kovács Lászlóné: Csatlakozik ahhoz a nézethez, hogy a kellően irányított zsványbecsület az osztály összefogására felhasználható. Elmondja, hogy osztálya (I. c) már napokon át készült az ápr. 1-i tréfákra, a tanulók vele is megbeszélték ötleteiket és meg van győződve arról, hogy ezáltal elősegítette osztálya összehangolódását. A közösségi nevelésnek leírható fogásai nincsenek, a legfontosabb a szeretet, őszinteség, közvetlenség és bizalom.

Szurbik Ferenc: Örömmel hallgatta az előadást. Úgy látja, hogy az a felettes szerveknek is nagyon érdekes betekintésre nyújt alkalmat az osztályfőnöki munka nem egészen mindennapi problémái szempontjából. Vitathatónak tartja, hogy az előadó csak az osztályközösségre szorítkozott, mert szerinte az előző felszólalásban említett állandó jellegű közösségeken kívül belekerül a gyermek néha nem állandó jellegű közösségbe is (sportkör, szakkör és egyéb ifjúsági szervezet). Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az osztály- és iskolai közösségen túl külön ifjúsági szervezet is kialakuljon és az a kérdés, hogyan valósíthatók [meg] egy ilyen ifjúsági szervezetben a Laky kartárstól elmondottak. Örömmel tapasztalta, hogy az ő nyelv-óráira beosztott volt József Attilás egyetemi hallgatók (az egyetemi nyelvi órákon) nem egyszer kifejezték előtte volt iskolájukhoz való ragaszkodásukat.

Krémer Erzsébet: Szeretné, ha néhány hónap távlatából visszatekintve foglalkoznának a kartársak azzal is, mi akadályozta meg az ő volt osztályában, a II. b-ben az egészséges közösség kialakulását. Az osztály csak a rosszban tartott össze az őszi hónapokban, bár lehet, hogy ha türelemmel tovább vár, a helyzet esetleg megváltozott volna. Fájlalja, hogy az osztályokat egybefogó iskolai közösség még nem tudott kialakulni, legalábbis ezt látja abban a jelenségben, hogy a különböző osztályokba járó tanulók alig ismerik egymást.

Windisch Ferencné: Az elsősök sokszor a tanár látszólagos cinkosságával nyerhetők meg, mert ezáltal könnyebben megnyeri bizalmukat és le tudja vezetni a pajkosságot, elevenséget. Jó módszernek találta azt a formát is, hogy egyes diákcsínyekről irodalmi beszámolókat írat és felolvassák őket osztályfőnöki órán. Kellő tapintattal, megértéssel még a megtévedt gyermekeket is vissza lehet hozni a jó közösségbe. Példa is volt erre osztályában, hogy egyik tanulója nem mert iskolába jönni, félt, mert nem tudott a rá bízott pénzel elszámolni. Megnyugtatta, segítségére sietett, úgy, hogy most már semmi zökkenő sincs.

Polgár László: Az első osztályokban még erősen érezhető az általános iskolai „klikkek” ereje. Ennek a közömbösítésére kirándulásokat ajánl, mert ott a különböző iskolákból összetevődő kisebb csoportok a játék, a mozgás, a séta közben jobban megismerik egymást és felmelegednek egymás iránt. – Az iskolának valójában a tanuló második otthonává kellene válnia, azonban sajnálatosan gátolja ennek a megvalósítását, hogy a délutáni sokféle és nem az iskola délelőtti munkájával kapcsolatos igénybevétel miatt az épület valóságos átjáróház lett.

Czikmántory Ottó: Igen öröndetes, ha egy fiatal tanár olyan jól fel tudja használni saját diák-kori élményeit tanítványai nevelésére, mint Laky kartárs. Igaza van, hogy a szeretet a nevelés ábécéje. Hogy milyen hatást lehet elérni az őszinte, megértő szóval, arra példának említi, hogy az egyik nehezen fegyelmezhető osztály figyelmét felhívta arra, milyen nehéz munkát végeznek a gyakorló tanár-jelöltek, ezért legyenek tekintettel és azóta az osztály mintaszerűen viselkedik. – A közösségi nevelés eszközei között nagy fontossága van a sportmérkőzéseknek és a kirándulásoknak, ahol a diák és a tanár eddig nem ismert oldalairól ismerheti meg egymást. – Jó lenne, ha az osztály névadó példájának követése is elősegítené a közösség alakítását (például egy Gábor Áron osztályt az ezermesterkedés fűzné össze). Az ifjúsági mozgalom lényeges, de határozott program nélkül nincs mit kezdeni vele. – Jónak látná, ha néhány iskolai rendezvényt lehetne tartani a tanév hátralevő részében.

Igazgató: Az előadás szép és tartalmas volt, de nincs vitaindító ereje. Lehetne például arról beszélni, milyen a közösségi ember. Szerinte az egyéni érdekeknek a közösség alá való rendeleése a lényeg itt és nem a cinkosság vagy a betyárbecsület. A családban általában az individualista szellem uralkodik, az iskola a közösségi életre nevel. A családban jobban meg kellene követelni a közös munkában való részvételt és mások munkájának megbecsülését. A tanulókkal meg kell értetni, hogy az egyén csak a közösség révén boldogulhat. Hiba, hogy a nemzeti közösségen túl nem foglalkozunk eléggé a nemzetközi közösséggel, mint ahogy az iskolai közösség érzése is háttérbe szorul az osztály közösségével szemben. A rohanás hevében gyakran megfélekedünk a múlt bevált módszereiről: kultúrversenyek, József Attila emlékünne-

pély, szakköri munka, stb., bár a körülmények sok mindent mentenek. Pillanatnyilag ugyan a szélsőséges hatások kizárása a fő feladatunk, de a célt nem csak tiltó, hanem a figyelmet más irányba lekötő eszközökkel is elérhetjük. Sok probléma (például a közvagyon védelme) csak a szülői ház és a szélesebb társadalom támogatásával oldható meg. Helyes volt a Diák-szövetség kérdésének felvetése, hisz az ifjúság nem szigetelődhet el a magyar ifjúság közösségétől. Többet kell törődni azzal, hogy az osztályközösségek beolvadjanak az iskola közösségébe. További hozzászólásokat kér.

Szabó Dezső: Az igazgató szavai támogatják abban, hogy ki kell szakadni az elmúlt hónapok bénító hatásából és cselekedni kell. Javasolja az elmaradt kultúrverseny megrendezését, melynek legjobb számainak az évzáró ünnepélyen is szerepeltetni kell. Javasolja továbbá a szakkörök szorosabb együttműködésének megteremtését. – Jó lett volna, ha az új kartársak beszámoltak volna régi iskolájukban szerzett tapasztalataikról. – A II. b helyzetéről az ott tanító tanároknak kellene nyilatkozni.

Radóné: A tanulók nem szívesen viselik a diáksapkát. Tanácsolja, hogy egy tekintélyes osztályt meg kellene nyernünk a diáksapka következetes viselésére és ez által a sapkaviselést népszerűvé lehetne tenni.

Müller: A közösségi nevelésben gyakran esünk az individualizmus és a túlzó kollektívizmus hibáiba. Lényeges az, hogy a közösség feladata az egyén jólétének fokozása, így a nevelésben nem az egyéni lemondást, hanem a közösségben való jobb boldogulást kell hangsúlyozni. – Megjegyzni, hogy a tanulók nem érdeklődnek eléggé a múlt kultúrája (művészettörténet, humántárgyak) iránt. A fizika tanításában nagyon zavaró, hogy a tanulók a legközelebbi latin szakkifejezéseket sem tudják megérteni.

Igazgató válaszol: Egyetért Szabó Dezső javaslatával a kultúrversenyekre vonatkozóan még akkor is, ha a díszterem még nem vehető igénybe. Jó lenne a versenyeken felolvasási és szépirodalmi, valamint tudományos pályázatokat is kitűzni. Feltétlenül szükségesnek tartja a szakkörök aktivizálását, szükséges lenne, hogy a szakkörök közös üléseken mutassák be legsikerültebb munkájukat. Az iskolaközösség fejlesztésére fel kell használni az elkövetkező osztályfőnöki órákat. A közösség kérdésével alaposan kell foglalkozni, mert az egyénnek az életben való boldogulása elsősorban a közösségbe való beilleszkedéstől függ. Az átmeneti közösségekre vonatkozóan Czikmántory kartárs megadta a választ Szirbik kartársnak. Sajnálatos, hogy kiváló sportolóink csak egyesületi színekben hajlandók szerepelni, iskolájukat nem szívesen képviselik.

Nem elegendő a szakmai munkaközösségek összetartása, ezen felül átfogóbb testületi összetartás is szükséges, e nélkül nem lehetséges a szakkörök együttműködése sem.

A kirándulásokat fel kell használni a közösségi nevelés érdekében, bár a folyó tanévben csak egy napos kirándulásokra van lehetőség.

A diáksapka viselése már a tanév elején probléma volt, a megállapodás szerint csak a jó idő beálltaig kötelező. Sajnos a sapkák elkészítése is nehézkes.

Rendezvényekről egyrészt a díszterem június végéig való lefoglaltsága, másrészt a gyülekezési tilalom miatt nem lehet szó.

Az értekezlet határozatai:

A kultúrverseny megrendezése.

A szakkörök aktivizálása.

Az osztályfőnöki órák felhasználása az iskolai közösség fejlesztésére.

A Magyar Diákok Nemzeti Szövetsége megszervezése Laky Péter kartárs bevonásával.

K. m. f.

Fiala Albert

igazgató

Perczel Sándorné

Szentes Ervinné

hitelesítők

dr. Tárkányi Imre

jegyző